

36. Najtrudniej jest rządzić samym sobą

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- odkrywanie wartości egzystencjalnej samowychowania.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- definiuje pojęcia: „wychowanie”, „samowychowanie”,
- na podstawie osobistego doświadczenia określa cechy, które chciałby w sobie rozwinąć,
- na podstawie fragmentu filmu, którego bohaterem jest Nick Vujicic, wyjaśnia ideę samowychowania,
- na podstawie różnych przykładów stwierdza, że warto podjąć pracę nad sobą.

3. POJĘCIA, POSTACI

- wychowanie,
- samowychowanie,
- Nick Vujicic.

4. WARTOŚCI

- kształtowanie własnego charakteru i właściwych postaw,
- chęć podjęcia pracy nad sobą,
- modlitwa o umiejętność kierowania własnym życiem.

5. SCHEMAT LEKCJI

- definicje: „wychowanie”, „samowychowanie”,
- szczegółowa analiza samowychowania,
- Nick Vujicic jako przykład osoby podejmującej nieustanną pracę nad sobą.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Metoda – skojarzenia. Nauczyciel zapisuje na tablicy słowo WYCHOWANIE; prosi uczniów o podanie skojarzeń z tym hasłem; jeden uczeń zapisuje wszystkie skojarzenia na tablicy. Nauczyciel dopisuje przedrostek „SAMO”;

czynności takie jak wyżej. Podsumowanie: nauczyciel odnosząc się do skojarzeń uczniów, wyjaśnia, że samowychowanie to odpowiedzialne, aktywne i twórcze podejście osoby do procesu swojego rozwoju. Samorządna praca człowieka nad ukształtowaniem własnego poglądu na świat, własnych postaw, cech charakteru i własnej osobowości stosownie do założonych przez siebie kryteriów, celów i ideałów. Aktywność własna jednostki, praca człowieka nad samym sobą, doskonalenie, kształtowanie siebie i samorealizacja. Na pewnym etapie rozwoju, człowiek przestaje być „zewnątrz sterowny” i przejmuje odpowiedzialność za kształt własnego człowieczeństwa. Sam zaczyna określać cele, do których dąży we własnym rozwoju, samodzielnie dobiera metody, ustala „wartości kierunkowe”, stawia sobie zadania, wymagania, stara się sprostać wyzwaniom.

opr. na podst. [dostęp 15 maja 2013], dostępny w Internecie:

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Samowychowanie>

Rozwinięcie tematu

Metoda – diagram wektorowy. Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi formularz (załącznik 1) i prosi uczniów, żeby zastanowili się, w jakim kierunku chcieliby się rozwijać, jakie cechy w sobie kształtować. Podsumowanie: po uzupełnieniu formularzy przez wszystkich uczniów, nauczyciel prosi chętnych o odczytanie zapisków na formularzu i podanie uzasadnienia, dlaczego wybrali takie, a nie inne przykłady osób.

Metoda – mini wykład. Praca nad sobą, samowychowanie wymaga wiele wysiłku ze strony człowieka. Pracę nad sobą można ująć w kilku zasadniczych punktach (dalsza część wykładu zob. podręcznik dział „Przeczytaj”).

Metoda – film. Na koniec lekcji, nauczyciel wyświetla sześciominutowy fragment filmu, którego bohaterem jest Nick Vujicic.

Nick to osoba niepełnosprawna, która zмага się z trudnościami dnia codziennego, podejmuje walkę o normalne życie i cały czas pracuje nad sobą, ufając całkowicie Bogu. Podsumowanie: krótkie refleksje młodzieży na temat obejrzanego filmu. [dostęp 15 maja 2013], dostępny w Internecie: <http://www.youtube.com/watch?v=AUDSJ6d7-ZM>

Zakończenie

Treść „Zapamiętaj” z podręcznika.

Notatka

W domu uczniowie wklejają swój formularz do zeszytu.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) filozofia – definiowanie słów,
- 2) wychowanie do życia w rodzinie – kształtowanie cech charakteru; praca nad sobą.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – dyskusja. Nauczyciel może posłużyć się dwoma cytataми z literatury, zachęca uczniów do wypowiedzi po odczytaniu cytatów: „Najtrudniej jest rządzić samym sobą” (Antoine de Saint-Exupéry *Mały Książę*) oraz „Jest taka granica, której nie można przekroczyć, bo za nią człowiek przestaje być człowiekiem” (Zofia Nałkowska *Granica*).

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

PRZECZYTAJ

Ku dojrzałości – wychowanie i samowychowanie człowieka dojrzałego

Budowanie dojrzałości czy to w procesie wychowania, czy też samowychowania domaga się solidnych fundamentów antropologicznych [1]. Obok pytania, czym jest dojrzałość i w jaki sposób powinna być osiągnięta w konkretnych warunkach życia, należy pokazać te wymiary osobowej egzystencji człowieka, które z jednej strony uzasadniają sam proces dojrzewania, z drugiej określają jego charakter.

Trzeba bowiem pamiętać, że tylko człowiek-osoba może kierować swoim dojrzewaniem, stąd też musi posiadać twarde punkty odniesienia, aby podejmując się tego zadania, nie przekreślić siebie i zarazem nie wyrządzić krzywdy innym. O dojrzewaniu wszystkich bytów nieosobowych, a więc roślin czy zwierząt, decyduje bądź zdeterminowana natura własna, bądź czynniki zewnętrzne, choćby warunki atmosferyczne. Poszukując fundamentów dojrzałości, trzeba odnieść się zatem do sposobu obecności człowieka w świecie. Należy również zobaczyć jego szczególną pozycję wobec rzeczywistości przemijania i śmierci. Dopiero w tej perspektywie potrafimy zasadnie rozstrzygnąć, na czym polega rzeczywiste wychowanie i samowychowanie do dojrzałości. Generalnie zmierzamy do tego, aby pokazać, że wychowanie i samowychowanie do dojrzałości znajdują

swoje uzasadnienie i podstawowe określenie w sposobie istnienia człowieka.

Ks. Bogdan Czupryn, *Ku dojrzałości – wychowanie i samowychowanie człowieka dojrzałego* [w:] Wiara.pl [dostęp 24 kwietnia 2013], dostępny w Internecie: <http://prasa.wiara.pl/doc/1567435.Ku-dojrzalosci-wychowanie-i-samowychowanie-czlowieka-dojrzalego>

37. Maryja, nasza Matka i Wspomożycielka

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- ukazanie posłannictwa Maryi jako Matki i Wspomożycielki wierzących,
- omówienie dogmatów maryjnych.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- na podstawie analizowanych tekstów samodzielnie tłumaczy rolę Maryi w historii zbawienia i życiu chrześcijanina,
- wymienia sanktuaria maryjne w Polsce i na świecie,
- po zajęciach argumentuje możliwość i potrzebę modlitwy przez wstawiennictwo Maryi,
- po lekcji wymienia i opisuje główne dogmaty maryjne.

3. POJĘCIA, POSTACI

- dogmat,
- Wspomożycielka wiernych,
- szafarka łaski Bożej,
- pielgrzymki,
- sanktuaria maryjne.

4. WARTOŚCI

- wdzięczność za Maryję jako Matkę i Wspomożycielkę.

36. Najtrudniej jest rządzić samym sobą

Załącznik 1

---

1. Jakie cechy chciałbyś w sobie rozwinąć?
2. Jakie znasz osoby, które rozwinęły te cechy w sobie i są dla ciebie dobrym przykładem?

CECHY

PRZYKŁADY OSÓB